

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

**80 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ АКАДЕМІЇ**

Одеса 2020

Наукове видання

Збірник тез доповідей 80 наукової конференції викладачів академії
7 – 8 травня 2020 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеської національної академії харчових технологій,
протокол № 15 від 05.05.2020 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова Єгоров Б.В., д.т.н., професор
Заступник голови Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Амбарцумянц Р.В., д-р техн. наук, професор
Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д.т.н., професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І., д.т.н., професор
Жигунов Д.О., д.т.н., доцент
Іоргачова К.Г., д.т.н., професор
Капрельянц Л.В., д.т.н., професор
Коваленко О.О., д.т.н., ст.н.с.
Косой Б.В., д.т.н., професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д.т.н., професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д.е.н., професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, доцент
Станкевич Г.М., д.т.н., професор,
Савенко І.І., д.е.н., професор,
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д.т.н., професор,
Ткаченко О.Б., д.т.н., професор
Хобін В.А., д.т.н., професор,
Хмельнюк М.Г., д.т.н., професор
Черно Н.К., д.т.н., професор

- діагностика платоспроможності та ліквідності;
- діагностика кредитоспроможності;
- діагностика ділової активності;
- діагностика ймовірності банкрутства.

Окремі науковці вважають за необхідне діагностувати інвестиційну та інноваційну привабливість суб'єкта господарювання та його конкурентоспроможність. На наш погляд, важливим напрямом діагностики фінансового стану з огляду на необхідність забезпечення економічної безпеки є діагностика корпоративної стійкості.

Проблемними аспектами діагностики фінансового стану є:

- вибір напрямів та індикаторів діагностування, адаптованих до завдань системи економічної безпеки підприємства;
- недостатній рівень забезпечення процесу діагностики (відсутність відповідних технологій, інструментів, засобів);
- недостатній рівень обізнаності управлінського персоналу з питань фінансової діагностики;
- недостатній рівень (або відсутність) цифровізації процесу діагностики;
- відсутність корпоративної політики щодо діагностики фінансового стану та її забезпечення в системі економічної безпеки підприємства.

Таким чином, діагностика фінансового стану є невід'ємною компонентою системи оцінки стану та рівня економічної безпеки підприємства, її методика потребує подальшого розвитку та адаптації до функціонування підприємства в умовах трансформації економіки.

Література

1. Ткачук Г.О. Методичні підходи до оцінки рівня небезпеки трансформаційних перетворень підприємства. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2020. – Вип. №1 (112).
2. Савицька Г.В., Градова А.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. – К.: Знання, – 2014. – 654 с.
3. Лук'янова В.В., Лабунець О.О. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його поліпшення. Приазовський економічний вісник. – 2018. – Вип. 2(07). – С. 66-69.

ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ, ВИМОГИ ДО ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

**Скляр Л.Б., к.е.н., доцент кафедри обліку та аудиту
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Електронний документообіг, або оборот електронних документів – це сукупність процесів створення, обробки, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання та знищення електронних документів, які виконуються із застосуванням перевірки цілісності та у разі необхідності з підтвердженням факту отримання таких документів.

Дистанційне казначейське обслуговування – це такий електронний документообіг, в якому не беруть участь паперові носії, що істотно заощаджує як фінансові, так і трудові витрати.

Здійснення обміну електронними документами між органом Казначейства і розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів (далі – бюджетні установи) відбувається шляхом дистанційного обслуговування клієнтів з використанням програмно-технічного комплексу «Клієнт Казначейства – Казначейство», що передбачено розпорядженням КМУ від 15.11.2017 р. № 816-р «Деякі питання дистанційного

обслуговування розпорядників (одержувачів) бюджетних коштів».

Для здійснення обміну документами в електронному вигляді бюджетні установи застосовують електронні документи та кваліфікований електронний підпис (далі - КЕП). Основні організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів встановлює Закон від 22.05.2003 р № 851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг» (далі – Закон № 851).

Згідно ст. 5 Закону № 851 електронний документ – це документ, в якому інформація зафіксована у вигляді електронних даних, які містять обов'язкові реквізити документа.

Електронний документ може бути створений, переданий, збережений, а також перетворений електронними засобами у візуальну форму. Візуальна форма електронного документа – це форма, яка відображає дані, які він містить на папері, в формі, придатній для сприйняття його змісту. Документ в електронній формі має таку ж юридичну силу, як такий же документ на папері.

Якщо електронний документ потрібно відправити декільком адресатам або зберегти на кількох електронних носіях, то інформація кожного з електронних примірників вважається оригіналом електронного документа.

Порядок обміну електронними документами між бюджетними установами та органами Казначейства визначається договором про дистанційне розрахункове обслуговування з використанням програмно-технічного комплексу «Клієнт Казначейства – Казначейство» згідно законодавства.

Перелік електронних документів, якими бюджетні установи мають право обмінюватися з органами Казначейства шляхом використання системи дистанційного обслуговування (далі – СДО), наведено в таблиці 1.

Таблиця 1– Перелік електронних документів в системі дистанційного обслуговування

№ п/п	Назва документа
1	Мережа розпорядників та одержувачів бюджетних коштів (реєстри змін до неї)
2	Розподіл показників зведених кошторисів, зведених планів асигнувань загального фонду бюджету (за винятком надання кредитів з бюджету), зведених планів спеціального фонду бюджету (за винятком власних надходжень бюджетних установ та відповідних видатків), зведення показників спеціального фонду (реєстри змін до них)
3	Розподіл відкритих асигнувань і розпорядження на виділення асигнувань місцевого бюджету
4	Реєстри бюджетних зобов'язань, реєстри бюджетних фінансових зобов'язань і підтверджуючі документи
5	Платіжне доручення на перерахування коштів з цих рахунків за іменами одержувачів, які мають право підписувати електронні документи
6	Виписки з цих рахунків за іменами одержувачів, які мають право підписувати електронні документи, протоколи розбіжностей даних мережі розпорядників та одержувачів бюджетних коштів і Єдиного реєстру розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів, витягу з Єдиного реєстру розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів
7	Виписки з рахунків по надходженнях
8	Кошторис, план асигнувань (за винятком надання кредитів з бюджету) загального фонду бюджету, план використання бюджетних коштів, помісячний план використання бюджетних коштів, плану надання кредитів із загального фонду бюджету, план спеціального фонду державного бюджету (за винятком власних надходжень бюджетних установ та відповідних витрат), звід показників спеціального фонду кошторису та довідки про зміни в них

Для ідентифікації автора електронного документа розпорядники та одержувачі

державних коштів повинні використовувати електронний підпис. Кількість підписів, які накладаються на окремий тип документа, визначається установою самостійно згідно з нормативними документами, але на електронний документ, сформований установою, має накладатися не менш ніж два КЕП.

Вся інформація, якою обмінюються бюджетні установи та органи Казначейства, повинна бути надійно захищена і недоступна для сторонніх осіб. Система захисту інформації повинна забезпечувати цілісність, конфіденційність і автентичність електронних документів. Це передбачено п. 2 «Положення про технічний захист інформації в Україні», затвердженого Указом Президента від 27.09.99 р. № 1229/99.

Для досягнення необхідного рівня захищеності інформаційного обміну бюджетні установи повинні здійснити програмно-технічні та організаційні заходи, такі як:

— установка захищеної сесії шляхом використання комплексу криптографічного захисту інформації, який має підтверджену відповідність;

— забезпечення працездатності СДО мережею передачі даних, підключеної до захищеного вузла Інтернет-доступу;

— призначення на підставі наказу установи особи, відповідальної за накладення ЕЦП в СДО і експлуатацію клієнтської частини програмного забезпечення програмного комплексу криптографічного захисту інформації (далі – відповідальні особи);

— забезпечення збереження захищених носіїв особистих ключів, на яких містяться особисті ключі відповідальних осіб установи.

Бюджетна установа зобов'язана забезпечити комп'ютери антивірусним захистом інформації, а відповідальні особи повинні бути ознайомлені з вимогами договору, укладеного з органом Казначейства і регламентом роботи Казначейства.

Особисті ключі відповідальних осіб та печатки повинні бути записані на захищені носії особистих ключів. Носії особистих ключів повинні знаходитися в опечатаному сейфі, із забезпеченням доступу до них тільки відповідальним особам, які призначені за наказом установи і які мають право накладання ЕЦП СДО.

Бюджетні установи зобов'язані використовувати тільки захищені носії ключової інформації, і саме це забезпечує захист особистих ключів ЕЦП від несанкціонованого доступу до них. Також цього вимагає політика безпеки програмно-технічних комплексів «Клієнт Казначейства – Казначейство» і АС «Е-Звітність».

На веб-порталі Казначейства викладено перелік захищених носіїв основної інформації (токенов), які можуть бути використані для роботи в програмно-технічних комплексах «Клієнт Казначейства – Казначейство» і АС «Е-Звітність».

У разі порушення вимог щодо забезпечення захисту інформації винні посадові особи несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

СУЧАСНИЙ СТАН СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

**Тарасова О.В., канд. екон. наук, доцент
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Страховий ринок є однією із найбільш важливих складових фінансової системи України. В сучасних реаліях особливу значущість набуває питання забезпечення захисту суб'єктів господарської діяльності від ймовірних загроз та негативних чинників.

Для мінімізації ризиків функціонування будь-якого підприємства, захисту інтересів фізичних та юридичних осіб у світовій практиці прийнято широко застосовувати страхування як спосіб попередження і відшкодування збитків, завданих стихійними лихами, катастрофами та нещасними випадками. Відносини, що складаються між суб'єктами страхової діяльності, мають об'єктивний характер і утворюють зміст економічної категорії «страховий захист».

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АУДИТУ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ Васьковська К.О.	395
ПРУДЕНЦІЙНИЙ НАГЛЯД ЯК СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТОРГОВЦІВ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ Євтушевська О.О.	397
ОПЕРАЦІЇ КРЕДИТНОГО ХАРАКТЕРУ: ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ У БАНКАХ Мельник Ю.М.	399
АНАЛІЗ ПРИБУТКОВОСТІ М'ЯСОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ Ощепков О.П., Магденко С.О.	401
ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ Стасюкова К.В., Головаченко Л.М.	403
ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНИЙ АСПЕКТ Купріна Н.М., Маркова Т.Д., Баранюк Х.О.	404
АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА Ступницька Т.М., Пчелянська Г.Б.	406
НАУКОВІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА Ткачук Г.О.	408
ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ, ВИМОГИ ДО ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ Скляр Л.Б.	409
СУЧАСНИЙ СТАН СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ Тарасова О.В.	411
СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»	
«ПРОДОВОЛЬЧА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ» ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ: ТЕНДЕНЦІЇ ВИЗНАЧЕННЯ Криницька О.О., Ткачук Т.І.	413
СЕКЦІЯ «СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ, ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ»	
ПАРТНЕРСТВО УКРАЇНА-НАТО – НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ Соловей А.О., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.	415
ПРО ІСТОРИКО-ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЧЕНОГО Соловей А.О., Кананихіна О.М., Ботіка Т.С., Мамроцька О.А.	416
ПЕРШИЙ ЗИМОВИЙ ПОХІД: ОДЕСЬКИЙ ПЕРІОД Шишко О.Г.	419
ПРОПАГАНДА В ПУБЛІЧНІЙ ПОЛІТИЦІ Дмитрашко С.А.	420
СОЦІАЛЬНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ Орлова В.О.	422
КОНФЛІКТ ЦИВІЛІЗАЦІЙ ЯК РУШІЙ ПРОГРЕСУ ЛЮДСТВА Петракова Є. Р., Черняк Г.А.	423
ЩОДО ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ЗНАННЯ Лар'яновський І.С.	425
МОДЕЛЬ СИСТЕМИ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНИ У ПОРІВНЯННІ З ІНШИМИ КРАЇНАМИ Осадча І.А.	427
ТЕОРЕТИКО-ЕМПІРИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРОНИКЛИВОСТІ Сороченко О.В.	429
САМОРЕАЛІЗАЦІЯ В СУЧАСНІЙ КОМЕРЦІЙНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ Мельник Ю.М., Тодорова С.М., Шевченко Г.А.	430
ПСИХОЛОГІЧНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ ПЕРСОНАЛУ Черкаський А.В.	432
ГЕНДЕРНИЙ РОЗРИВ У ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІЙ ВЛАСНОСТІ: ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА Дружкова І.С.	433
ІНШОМОВНИ МОВЛЕННЄВІ УМІННЯ ТА СПЕЦИФІКА ЇХ ФУНКЦІОНУВАННЯ Верейтіна І.А., Попель О.В., Добровольська Н.Л.	434